

*Л. Назарчук,
студентка,
О. Михайлова,
кандидат пед. наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ФОРМУВАННЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ

В умовах реформування системи освіти в Україні, її модернізації зростає потреба суспільства у кваліфікованих конкурентоспроможних спеціалістах, які мають високий рівень компетентностей, над формуванням яких варто працювати, починаючи зі шкільного навчання. Вивчення учнями початкових класів іноземної мови має безпосередній зв'язок із стратегічними змінами у сучасній англійській освіті молодших школярів за використання інноваційних форм організації навчання [2].

Успішне вирішення цієї проблеми має пряму залежність від використання педагогом проблем чітко визначених дидактично і методично обґрунтованих теоретично – методологічних засад у процесі навчання іноземній мові учнів 1-4 класів в умовах ЗЗСО за використання ігрової діяльності.

Проблема організації змісту освіти учнів початкових класів на засадах компетентісно орієнтованого підходу розглянута у працях таких дослідників, як: О. Антонова, О. Березюк, Н. Мирончук, О. Овчарук та ін. Проблему формування ігрової діяльності у процесі удосконалення змісту, методів, засобів, технологій іншомовної освіти учнів початкових класів розкрито у дослідженнях Г. Корицької, Т.Полонської, Н.Скляренко та ін.

Розглянемо зміст поняття «компетентісно орієнтований підхід у процесі навчання англійській мові учнів початкових класів». Спершу окреслимо зміст терміну «компетентність». За дефініцією О. Савченко, компетентність – інтегрована здатність особистості до самостійної діяльності, набута в процесі навчання. Вона включає в себе не лише фактичні знання та уміння, але й навички, досвід, цінності та ставлення, які можуть бути успішно втілені на практиці. Тому компетентність виходить за межі простого накопичення знань та навичок [4]. Тобто компетентна людина послуговується здобутими знаннями задля вирішення актуальних проблем, мислить стратегіями дії у певній ситуації.

О. Пометун під компетентісно орієнтованим підходом до навчання англійській мові розглядає «спрямованість освітнього процесу на формування та розвиток ключових (базових, основних) і предметних компетентностей особистості» [2]. Також слушно додає, що в результаті такого підходу вдасться сформувати загальну компетентність людини, інтегрованої в сучасне суспільство, на основі здобутих знань, умінь та наявності в людини алгоритму діяти в конкретній ситуації.

Розглянемо визначення поняття «компетентісно орієнтований підхід до навчання англійській мові». За дефініцією О. Савченко, компетентність – інтегрована здатність особистості до самостійної діяльності, що включає в себе не лише фактичні знання та уміння, але й навички, досвід, цінності та ставлення, які можуть бути успішно втілені на практиці [4].

Серед способів оптимізації навчально-пізнавальної діяльності учнів початкових класів на уроках англійської мови варто виділити використання ігрових ситуацій, що максимально наближені до реальних умов спілкування. Окрім того, гра, як найбільш звична та природна форма діяльності, викликає в учнів початкових класів радість та захоплення, стимулює їх до самостійного здобуття знань, до творчого пошуку. Ігрові моменти є чинником продуктивного повторення школярами лексики та граматичних англомовних конструкцій у процесі навчання англійській мові [1].

Процес навчання іноземній мові учнів 1-4 класів за використання ігрових ситуацій є особливою формою діяльності молодших школярів, яку доцільно реалізувати у процесі використання навчально – комунікативних ситуацій (за моделювання реальних умов спілкування). За використання потенціалу гри у школярів варто формувати знання, вміння й навички із метою формування правил комунікативної поведінки (наприклад, вміння виявляти розуміння, співчуття, ввічливість тощо) [3].

Учителі мають здійснювати навчальну діяльність, пов'язану з мовою і мовленням, водночас організовувати роботу, щоб учні засвоювали правила комунікативної поведінки, яких потрібно дотримуватися під час спілкування [3].

Наведемо приклади ігрових ситуацій, які доцільно використати у цьому контексті:

- фонетичні ігри (наприклад, гра «Чую - не чую»). Мета проведення – формування в учнів основ фонематичного слуху, інформаційної та соціокультурної компетентностей. За умов гри вчитель ділить учнів на дві команди. Він зачитує слова, учасники команд виправляють у них помилки (якщо деякі слова вказані неправильно) або ж вказують на правильне написання слів. Перемагає команда, учасники якої надали більше правильних відповідей;

- гра «Хто швидше»? Мета: формування лексичної компетентності учнів, навичок встановлення звукобуквенних відношень, слухового сприймання учнів, їх соціокультурної компетентності. Школярам роздають картки, де записані слова англійською (перша колонка). В другій колонці міститься переклад слів. В третій колонці – переклад українською. Кожен із учнів повинен правильно співвіднести слово із відповідною транскрипцією та правильним перекладом. Перемагає той, хто найбільш правильно та якісно співвіднесе слова із їх значенням і транскрипцією;

- гра «Хто відтворить правильніше». Мета проведення – формування зв'язного мовлення молодших школярів, їх лексичної та граматичної та соціокультурної компетентності. Учні діляться на дві команди. На дошці записаний текст англійською мовою. Із команди обирають 2-3 учнів, які за декілька хвилин вивчають текст напам'ять, а потім відтворюють. Перемагає та

команда, учасники якої зможуть відтворити текст найбільш вичерпно, правильно та достовірно [4].

Отже, компетентісно орієнтований підхід у процесі навчання учнів початкових класів іноземній мові за використання ігрових ситуацій має вияв, насамперед, через комунікативну діяльність. За цих умов молодші школярі мають можливість не тільки здобувати знання, які є прагматично спрямованими, але й набувати міцних практичних навичок та досвіду іншомовної комунікації в усній та писемній формах у найбільш звичний, природний для них спосіб, удосконалюючи навички мовлення та культури спілкування, набуваючи як предметних, так і життєвих компетентностей.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання /наук. ред. видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
2. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. К.: А.С.К., 2004. 192 с.
3. Полонська Т.К. Сутність ігрових технологій у навчанні іноземних мов учнів початкової школи на компетентісних засадах. Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць / ред. кол. ; голов. ред. О. М. Топузов. К. : Пед. думка, 2018. Вип. 20. С. 317–327.
4. Савченко О. Мета і результат уроку в контексті компетентісного підходу. *Початкова школа*. 2015. № 3. С. 10–15.
5. Скляренко Н.К. Методика формування іншомовної граматичної компетенції в учнів загальноосвітніх навчальних закладів. *Іноземні мови*. 2011. №1. С. 15-25.